

Kişisel Bilgisayarlarla Yollarımız Ayrılıyor

Bundan kısa bir süre öncesine kadar sürekli birbirine benzer tasarım ve fonksiyonlarla karşımıza çıkan kişisel bilgisayarlar, son yıllarda farklı kategorilerin oluşmasıyla gözle görülür ölçüde çeşitlenmeye başladı. Masaüstü ve dizüstü bilgisayarların kendi içlerindeki farklılaşmanın yanında, yakın gelecek bizi daha önce gündemde olmayan yepyeni tasarımlarla ve kavramlarla karşılamaya hazırlanıyor.

1980’li yılların başlarında patlayan kişisel bilgisayar furçası, hemen sonrasında bir daha kolay kolay göremeyeceğimiz bir çeşitliliğe neden olmuştu. Bugün özellikle de orta yaşa gel-

miş olanlar, ilk bilgisayarlarını satın alırken birbirinden farklı tasarımlara ve özelliklere sahip modeller arasından seçim yapmak zorunda kaldıklarını hatırlayacaktır. Commodore, Sinclair, Amstrad, Amiga, Atari, Tandy, NEC, Sony, hatta Vestel gibi.

Fakat bu ilk nesil kişisel bilgisayarların ortaya koyduğu çeşitlilikle birlikte atladıkları çok önemli bir konu vardı: Uyumluluk. Her sistem kendine özgü işlemciyle, özgün yonga setleriyle, hatta platformdan platforma değişen depolama cihazlarıyla birlikte geliyordu. Bu nedenle bir sistemin diğer bir sistemle uyumlu olmamasını bir yana bırakın, aynı marka bilgisayarın yeni modelini aldığınızda bile eski yazılımlarınızı kullanabileceğinizin garantisi yoktu. Üreticiler hazırladıkları yazılımın yeterince yaygınlaşmasını sağlamak için yazılımı çok sayıda sisteme tek tek uyarlamak zorunda kalıyorlardı. Ne acıdır ki, zamanla bu arşivlerin çoğu da yitip gitti. Bugün elinize bir VIC 20 kartuşu, Amstrad kaseti veya Atari ST disketi tutuştursalar, ne yapacağınızı bilemezsiniz.

Kişisel bilgisayarların tüketicilerin rahatça ulaşabileceği bir fiyat seviyesine inmesinin hemen ardından başlayan uyumluluk sancıları, ilk çıktığı zamanlarda diğer kişisel bilgisayarlara oranla aşırı pahalı ve hatta sunabildiği özellikler açısından zayıf olmasına rağmen, sürdürülebilir uyumluluk konusunda ısrar eden IBM PC'nin yükselişi için zemin hazırladı. Özellikle kurumsal kullanıcılar, kişisel bilgisayarlara yaptıkları yatırımın sürekliliğine ihtiyaç duyuyorlardı. Bu nedenle de hem yazılım, hem donanım konusunda açık ve uyumlu bir yapı ortaya koyan IBM PC'leri tercih etmeye başladılar. 1980'lerin sonlarına doğru diğer kişisel bilgisayar üreticileri de kişisel kullanıcılardan yeterince beslenemediklerini ve kurumsal pazara girmekte geç kaldıklarını fark ederek ya PC üretmeye başladılar, ya da piyasadan silindiler. 1990'ların başında maliyetlerin azalması, rekabete bağlı olarak fiyatların düşmesi ve alternatiflerin azalmasıyla, IBM PC uyumlu sistemler kişisel bilgisayar kullanıcılarının yeni gözdesi oldu.

Fakat bu sefer de zengin çeşit ve cesur tasarım anlayışı ortadan kalkmış, bilgisayar dendiğinde teknoloji grisi kasalara ekran bağlanıp yanına bir de klavye ve fare eklenerek oluşturulan sistemler akla gelir olmuştu. Bir de bunun yanında

ateş pahası fiyatlara piyasada dolanarak kendine taraftar arayan dizüstü bilgisayarlar vardı. Teknolojik gelişim daha çok kasanın içindeki bileşenlerde gerçekleşiyor, bunlar genel kullanım felsefesine pek yansımıyordu. Bu durum uzunca bir süre yaklaşık bu çizgide devam etti.

Artık bu durum değişiyor. Özellikle son yıllardaki teknolojik gelişimin etkisiyle, kişisel bilgisayarlar bambaşka biçimlere bürünmeye ve farklı amaçlara hitap etmek üzere kendi içlerinde kategorilere ayrılmaya başladılar. Bir zamanların "Elimdeki paranın satın alabileceği en hızlı bilgisayar hangisidir" sorusu, zamanla "Masaüstü bilgisayar mı yoksa dizüstü bilgisayar mı tercih etmeliyim" sorusuna dönüştü. Bugün artık tek bu soruyu sormak da yeterli değil. Çünkü her iki kategori de kendi içinde farklı uçlara doğru yol alan çözümler içeriyor. Dahası, her iki kategoriye de dâhil olmayan veya bu iki kategoriye bir araya getiren yaklaşımlar da sık sık gündeme geliyor.

Tasarım Performansı Yüceltiyor

Kişisel bilgisayarlar ilk çıktığı zamanlardan beri, hız aşırıtma (overclocking), bilgisayarından mümkün olabilecek en yüksek performansı almak isteyen kullanıcılarının ilgi alanına giren bir konuydu. Hız aşırıtma, başta işlemci olmak üzere standart bilgisayar bileşenlerinin, donanımlara müdahale ederek veya bazı yazılımlar yardımıyla fabrika çıkış hızından daha hızlı çalıştırılması olarak tanımlanıyor. Tabii bunu başarabilmek için çoğu zaman masaüstü bilgisayarların tasarımında da bazı değişiklikler yapmak gerekiyor. Hız aşırıtmaya meraklı kullanıcılar bir süre sonra işlemcileri daha etkili soğutmak için su soğutmalı sistemler, kasa içi havalandırma güçlendirmek için ek havalandırma pervaneleri ve en nihayetinde üzerinde emek harcadıkları yapıtlarını sergilemek için şeffaf pencereler ve LED ışıklandırmalar kullanmaya başladılar.

Bu çabalardan ilham alan bazı üreticiler de, tasarım açısından benzer yakla-

Acer, Predator adını verdiği masaüstü modeliyle üst düzey performans sınıfında mücadele eden markalardan.

Alienware gibi performans bilgisayarları çarpıcı görünümlerinin altında güçlü sistem bileşenleri, suyla soğutma gibi ek özellikler ve kolay terfi olanakları barındırıyor.

"Hepsi bir arada" olarak sınıflandırılan bilgisayarlar, kabloya sadece elektrik bağlantısında ihtiyaç duyuyor ve oldukça derli toplu bir çalışma ortamı sunuyor.

şimleri temel alan ve piyasadaki en güçlü bileşenleri bir araya getiren performans ürünleri ortaya koyma yoluna gittiler. Bu da gösterdiği etkileyici performansı çarpıcı dış görünümüyle bütünleştiren bir bilgisayar sınıfının doğmasına neden oldu. Özünde her işin altından kalkabilecek güce sahip olmasına rağmen daha çok oyun odaklı olarak konumlandırılan bu sistemlerin en bilindik üreticileri arasında Falcon Northwest, 2006 yılında Dell tarafından satın alınan Alienware ve yine 2006 yılında HP tarafından satın alınıp bugün artık iyice arka plana itilmiş olan VoodooPC yer alıyor. Acer da iki yıl önce duyurduğu Predator adlı modeliyle bu kategoride mücadele eden şirketler arasına katıldı.

Alienware (solda) DellStudioHybrid (altta)

Bu tarz sistemlerde bilgisayar kasası sadece güçlü bir estetik algısı oluşturmakla kalmayıp, havalandırmayı ve sistem bileşenlerinin terfisini olabildiğince kolaylaştıracak biçimde tasarlanıyor. Kasanın genel görünüşüyle uyumlu bir klavye, fare ve ekran setiyle de sistem tamamlanıyor.

Tüm Bileşenler Bir Araya Toplanıyor

Tabii bazı kullanıcıların tercih önceliklerinde belirleyici olan tek şey performans değil. Özellikle kurumsal kullanıma yönelik olarak çoğu şirket, iş yerindeki bilgisayarların harcadığı enerji sarfiyatını düşürmek ve masaüstünde kapladığı yeri azaltmak için küçük form faktörü adı verilen

Yakın Gelecekte Bizi Neler Bekliyor?

Günümüzde kişisel bilgisayarlar böylesine bir çeşitlilik sunarken, yakın geleceğin bize hazırladığı bazı sürprizler de var. İşte Ocak ayında Las Vegas'ta gerçekleştirilen CES 2010 fuarında bahsi geçen bazı örnekler...

MSI Dualscreen e-Reader: Özünde bir e-okuyucu olarak tasarlanan bu çift ekranlı cihazın örnekleri CES 2010 fuarında tanıtıldı. Cihazı elinizde bir kitap gibi tutarak iki ekranı birbirini tamamlayacak biçimde kullanabildiğiniz gibi, derseniz dizüstü formuna getirerek ekranlardan birini veri girişi amacıyla kullanabiliyorsunuz. Şirket bu bilgisayarı bir yıl içinde satılacak hale getirmeyi planlıyor.

Lenovo IdeaPad U1: Lenovo U1, netbook sınıfının taşınabilirliğini tabletin kullanım kolaylığıyla bir ara getiren ilginç tasarımıyla dikkat çekiyor. Normal kullanımda dizüstüne benzeyen katlanır yapısı ve klavyesiyle tam bir bilgisayar hissi verirken, ihtiyaç duyduğunuzda ekranını çıkarıp yanınızda taşıyarak bir tablet PC gibi kullanabiliyorsunuz. Çalışır haldeki örnekleri mevcut, bir yıl içinde piyasada olması bekleniyor.

Marvell Plug Computer 3.0: Marvell'in, tüm bileşenleri içinde olmasına rağmen bir cep telefonu adaptörü kadar yer kaplayan ve fişe takıldığı anda çalışmaya hazır hale gelen PC'leri 3. nesile kadar ilerledi. 2 GHz işlemci, dâhili depolama alanı, Wi-Fi bağlantı ve Gigabit Ethernet gibi özelliklere sahip bilgisayarın medya paylaşımından ev otomasyonuna kadar kullanılabilceği birçok alan olduğu belirtiliyor.

Asus Waveface: Kıvrılabilir ve katlanabilir OLED tasarımları temel alan Waveface serisinde, giyilebilir, dizüstü ve masaüstü olmak üzere üç ayrı kategori olacağı öngörülüyor. Bu bilgisayarlar sizinle birlikte el hareketlerinizi anlayacak veya kontrol biçimini değiştirecek, tek başlarına kaldıklarında ise ortama uyum sağlayarak genel amaçlı bilgi görüntüleyecek şekilde hayal edilmişler. İlk örneklerin tahmini gerçekleşme süresi en az beş yıl.

Küçük form faktörü adı verilen masaüstü bilgisayar sınıfı, küçük bir kasa içinde kullanıcıya yerden kazanım, enerji tasarrufu ve sessizlik vaat ediyor.

çözümlere yönelmeye başladılar. Bunun üzerine bir de ev kullanıcılarının estetiğe yönelik beklentileri için içine girince hepsi bir arada adı verilen sistemlerin yaygınlaşmasının yolu açılmış oldu.

Peki hepsi bir arada tasarım ne getiriyor? Masaüstü bilgisayarlar ilk çıktıklarından beri dört temel parçadan oluşuyor: Sistem bileşenlerini içeren bilgisayar kasası, buna bağlı bir ekran, kontrol için klavye ve fare. Bu yapılanma, doğal olarak farklı parçaların kablolarla birbirine bağlanmasını gerektiriyor ve kablo kalabalığına yol açıyor. Hepsi bir arada yaklaşımında ise sistem bileşenleri ayrı bir kasanın içinde yer almak yerine doğrudan ekranla bütünleştiriliyor. Bu yapıyı kablosuz

klavye-fare seti ve yine kablosuz internet erişimiyle bir araya getirdiğinizde, çalıştırmak için prize takacağınız elektrik kablосundan başka kabloya ihtiyaç duymayan bir sisteme kavuşmuş oluyorsunuz.

Hepsi bir arada çözümler şimdilik masaüstü ve dizüstü bilgisayarlar kadar yaygın olmasa da, masaüstü rahatlığına alışan, fakat yer sorunu olan kullanıcılar için ideal bir çalışma ortamı sağlıyor. Bunlar aynı zamanda genel amaçlı ev tipi kullanımlar için de ideal. Sessiz, güç tüketimi konusunda tutumlu, ihtiyaç halinde kolayca yeri değiştirilebiliyor, bazı modeller televizyon niyetine de kullanılabilir ve yeni nesil örnekler dokunmatik kullanımı destekliyor.

Dokunmatik arayüzler, hepsi bir arada sistemler başta olmak üzere yeni nesil bilgisayarlarda hızla yaygınlaşıyor.

Medya Yetenekleri Genişliyor

Performansı ve estetiği öncelik olarak nitelendirmiyorsanız, işin bir de eğlence boyutu var. Kişisel bilgisayarlar ses ve video konusunda sadece bu işe yönelik ev elektroniği cihazlarıyla yarışacak hale gelip, bunun üzerine bir de internet bağlantısı ve yeni uygulamalara uyum sağlayabilme yeteneğini ekleyince HTPC, yani Home Theater PC veya Media Center PC olarak adlandırılan yeni bir kategori ortaya çıktı. HTPC aslında normal bir PC olmakla birlikte multimedya içeriğinin görüntülenmesi ve paylaşılması konusundaki yetenekleriyle dikkat çekiyor. Kolayca televizyona bağlanabilme, dâhili televizyon ve uydu alıcısı, diğer ev elektroniği cihazlarına uyum sağlayacak biçimde özelleşmiş tasarım anlayışı, zengin ses, video ve ağ bağlantı yetenekleri, sessiz çalışabilme, uzaktan kumanda fonksiyonlarına sahip klavye ve dev simgelerden oluşan kullanıcı arabiri-

Üreticiler, ürettikleri bilgisayarların performans odaklı olduğunun ilk bakışta anlaşılabilmesi için ellerinden geleni yapıyor.

Home Theater PC adı verilen ev eğlencesi odaklı bilgisayarlar, diğer ev eğlencesi cihazları arasında kendilerine yer bulacak biçimde tasarlanıyor.

mi, HTPC'lerin temel özellikleri arasında yer alıyor. Böylece sahip olduğu bilgisayar fonksiyonları haricinde tüm ses ve video arşivinize kolayca erişebileceğiniz, televizyon yayınlarını seyredip kaydedebileceğiniz bir platforma sahip oluyorsunuz.

HTPC'ler, çoğunlukla normal bilgisayarlardan farklı olarak ev elektroniği cihazlarıyla uyum sağlayacak biçimde tasarlanıyorlar. Örneğin ön panelde yer alan ses ve kanal ayarlama düğmeleri, kayıt ve oynatma tuşları, ışıklı bilgi ekranları HTPC'lerde bulabileceğiniz detaylardan bazıları. Bunların kullanıcı arabiriminin her türlü bilgisayar fonksiyonunu televizyon ekranına taşıyacak biçimde uyarlandığı da düşünülürse, e-posta mesajlarına bakmak veya internette şöyle bir gezinmek için çalışma odasındaki 47 cm'lik ekranın karşısına geçmek yerine salondaki 106 ekran televizyonu kullanmayı tercih edecekler için de bu kategori gayet uygun.

Masaüstü Alternatifleri Gittikçe Büyüyor

Gelelim dizüstü bilgisayarlara. Dizüstü bilgisayarlar, uzunca bir süre masaüstü bilgisayarlara kıyasla fiyat ve performans açısından geriden gelmek zorunda kaldı. Fakat zaman içinde bu uçurumunun giderek kapanması, dizüstü bilgisayarları masaüstüne alternatif konumuna getirdi. Günümüzde dizüstü bilgisayarlar, masaüstü bilgisayarlardan daha çok tercih ediliyor.

Standart dizüstü bilgisayarları işin dışında tutarsanız, bu alanda da iki farklı yöndeki gelişim dikkat çekiyor. Dizüstü bilgisayarların bir bölümü küçülerek kolay taşınabilir sınıfa doğru yol alırken, diğer bir bölümü de büyüyerek masaüstü bilgisayar kullanıcılarının aklını çelmeye başladı. İşte bu ikinci bahsettiğim sınıfta yer alan bilgisayarlara "masaüstü alternatifi" deniyor. Boyutları 16 inçten 20 inç civarına kadar uzanan bu dizüstü bilgisayarların kolay taşınabilirlik kaygısı yok. Taşınabilirlik adına sunabildikleri de genellikle salondan oturma odasına doğru kısa bir yolculuktan ibaret. Çoğunun pil ömrü diğer dizüstü bilgisayarlarla kıyaslandığında oldukça az. Fakat sundukları performans ve sahip oldukları özelliklere baktığımızda etkileyici bir bütünlükle karşılaşıyorsunuz. Dâhili hoparlörler üzerinden sunulan Dolby çevresel ses, Full HD çözünürlüğe ulaşabilen ekranlar, Blu-ray sürücüler, aklınıza gelebilecek hemen her türlü bağlantı yuvası, masaüstü performansına denk işlemciler ve grafik çözümleri, yedekleme veya performansı artırma amacıyla kullanılabilen çift sabit disk gibi özellikleriyle masaüstüne alternatif sistemler, işin performans ve eğlence boyutunda gerçek bir masaüstü bilgisayarı aratmıyor. Hatta bu tasarımların ayrılabilir klavyeye sahip ve açıldıktan sonra doğrudan masaüstü bilgisayar gibi kullanılabilen örnekleri bile var.

Taşınabilirliğin Kuralları Değişiyor

Dizüstü bilgisayarların kolay taşınabilirlik yönünde ilerleyen örnekleri ise kendi halinde yol alırken, bundan üç yıl ka-

dar önce bu alanda oldukça ilginç gelişmeler yaşandı. O zamana dek dizüstü bilgisayarlar için teknolojik gelişimin nimetlerinden faydalanan bazı üreticiler, özel tasarımlar ve üretim teknikleri sayesinde ultra taşınabilir adını verdikleri, ağırlığı 1 kilogra ma yakın dizüstü modelleriyle tüketicilerin karşısına çıkıyorlardı. Bu çoğu zaman standart dizüstü bilgisayarlarda kullanılan bazı performanslı bileşenlerden ve bağlantı çeşitliliğinden ödün vermek anlamına gel se de, yine de ortaya koyulan modeller gayet tatminkâr bir performans seviyesine ulaşabiliyor. Ortalamanın bir hayli üstünde bir fiyat ödemeye hazırsanız, bugün de bu sınıfa dâhil bir dizüstü bilgisayara sahip olabilirsiniz.

Fakat 2007 yılında bu kategoriye doğrudan etkileyen ilginç bir şey oldu. Şöyle ki, teknolojik gelişimin belli bir eşiği aşmasıyla bazı genel uygulamalardaki performans değişimi hissedilemez bir ölçüde doğru yol almaya başlamıştı. Örneğin 10 saniyede açılan bir uygulamanın yeni sistemle bir saniyede cevap verir hale gelmesi hissedilir bir değişim olarak kabul edilir. Ama bir saniyede cevap veren bir uygulamanın yarım saniyede cevap verir hale gelmesi çoğu kullanıcı açısından göz ardı edilebilecek bir farktır. İşte Asus adlı üretici bu noktada ilginç bir fikri gündeme getirdi: Eğer taşınabilir bilgisayar kullanıcısının öncelikli kullanım beklentisi internet üzerinde dolaşmak ve kelime işlemcileri kullanmak gibi basit fonksiyonlarla sınırlıysa, bu bilgisayarların bu kadar yüksek bilgi işlem gücüne sahip olmalarına gerek var mı? Şirket, işte bu sorudan hareketle Eee PC adını verdiği bir tasarım geliştirdi ve bugün netbook olarak isimlendirdiğimiz yeni sınıf doğmuş oldu.

Lenovo'nun yeni dizüstü bilgisayarında ekranı ayırıp tablet gibi kullanabiliyorsunuz.

Tablet Bilgisayarlara Hayat Öpücüğü

“Üzerinde 10 emir yazılı olanından beri hiçbir tablet bu kadar büyük bir heyecana yol açmamıştı.” Bu sözler, Wall Street Journal’ın Apple iPad hakkında yazdığı bir yazıdan alıntı. Gerçekten de Apple’ın yeni tableti iPad çıkana kadar nasıl bir merak uyandırdığına dair bundan daha iyi bir ifade olamaz. Teknoloji dünyası, uzunca bir süredir Apple’ın yeni duyuracağı cihazın neye benzeyeceği üzerine kafa yoruyordu. Neredeyse dünyanın en iyi korunan sırlarından biri haline gelen bu cihaz üzerine aylarca büyük tartışmalar yaşandı, neye benzeyeceği konusunda sayısız fikir ve kavram ortaya atıldı. Derken uzun bir bekleyişin ardından, 27 Ocak 2010’da Apple’ın Başkanı Steve Jobs kürsüye çıkıp iPad adını verdikleri cihazı tanıttı: 1024x768 çözünürlüğünde 9,7 inçlik ekrana sahip, 1 santimetreden biraz kalın, tıpkı iPhone gibi sadece dokunarak kullanabildiğiniz, 10 saat pil ömrü sunabilen, WiFi ve 3G bağlantı seçenekleri bulunan, hem platform hem kullanım şekli olarak iPhone ile ciddi benzerlikler gösteren bir tablet. İlk izlenim bunun büyük ekranlı bir iPhone’dan farkı olmadığı yönündeydi. Zaten iPhone için hazırlanmış 150.000 civarındaki uygulamanın da iPad üzerinde doğrudan çalışabileceği açıklandı.

Gel gelelim, bunca bekleyişin ardından ortaya çıkan sonuç çoğu kişide hayal kırıklığı yarattı. Cihazın içerik ve uygulamalar bakımından tıpkı iPhone’da olduğu gibi AppStore’a ihtiyaç duyan kapalı bir yapı ortaya koyması, birden fazla programı aynı anda çalıştırma yeteneğinin olmaması, internet tarayıcısının Flash animasyonları desteklememesi, USB bağlantısı bulunmaması gibi sebeplerle birçok kişi daha cihazı eline almadan iPad’e burun kıvrıma başladı.

Fakat bu görüşe sahip olanların genel olarak atlattığı önemli bir konu var: iPad öncelikli olarak bir bilgisayar değil, bir içerik tüketim platformu. Yani bunu dilediğiniz an internet sayfaları arasında dolaşabileceğiniz, e-posta alıp gönderebileceğiniz, kitap okuyabileceğiniz, video izleyebileceğiniz, fotoğraflarınızı görüntüleyebileceğiniz bir platform olarak değerlendirdiğinizde taşlar nispeten yerine oturuyor. Zaten cihazın en öncelikli hedeflerinden biri e-kitap okuyucu pazarında rekabet etmek, diğer bir deyimle Amazon Kindle’in karşısına dikilmek. Bu amaçla iPad, iBook adlı yeni bir uygulamayla birlikte geliyor ve içeriği şimdiden beş büyük yayıncı tarafından destekleniyor.

iPad’in bir diğer etkisi de, 2001 yılında duyurulduğundan beri sürekli emekleyen tablet PC pazarını yeniden hareketlendirmesi oldu. iPad’in duyurulması ve ilk anda hayal kırıklığı yaratmasını takiben birçok bilgisayar üreticisi, Windows ve Linux işletim sistemleriyle çalışan, bağlantılarından fonksiyonlarına tam bir PC gibi davranabilen tablet modellerini birbiri ardına duyurmaya başladılar. Hepsinde de teknik özellikler ve fonksiyon bakımından iPad’i geride bırakacağını iddia ediyor. iPad’in gerçekten bir hayal kırıklığı olup olmadığı ve rakiplerinin iddialarını ne ölçüde gerçekleştireceği önümüzdeki aylarda piyasaya çıktığında belli olacak.

Apple’ın iPad adını verdiği yeni tablet bilgisayarı, dokunmatik arayüzüyle zengin multimedia uygulamalarını çalıştıracak ve internet uygulamalarının altından kalkabilecek biçimde tasarlanmıştır.

Bundan bir yıl kadar önce piyasaya sürülen Panasonic Toughbook H1 tablet bilgisayar, özellikle medikal kullanım için tasarlanmış bir ürün.

Kilosu 400 Dolara Bilgisayar

Asus'un ilk netbook tasarımı oldukça basit özelliklere sahipti: 800x480 çözünürlüğünde 7 inç ekran, 900 MHz Celeron işlemci, 512 MB bellek, 4 GB kapasiteli bellek tabanlı sabit disk, dosyaları depolamak için SD kart desteği, kablosuz internet bağlantısı, 3 adet USB bağlantı yuvası, dâhili kamera ve mikrofon. Bu sistem günümüz standartları açısından düşük bir profil ortaya koymasına rağmen, sonuçta bir masaüstü işletim sistemiyle çalışıyordu ve web tarayıcıdan

Netbook terimi, bu sınıfa dâhil olan bilgisayarların genel amaçlı kullanım yerine kolay internet erişimi sağlamak için uygun olduğuna dair yapılan bir atfı simgeliyor. Doğal olarak ilk Eee PC'nin ortaya çıkışından beri bu sınıfta da çok şey değişti. Bugün netbook denildiğinde gündelik işler ve akıcı bir internet deneyimi için yeterli performansı sunabilen, 1024x600 çözünürlüğünde 10 inç ekrana sahip, dâhili optik sürücüsü olmayan, güç tüketimi konusunda alabileceğine cimri, kablosuz bağlantı olanakları gelişmiş, ağırlığı 1 kilogram civarında ve fiyatı 1000 liradan az olan ürün-

Ultra Mobil PC'lere Ne Oldu?

Hazır taşınabilir bilgisayarlardan söz açılmışken, arada unutulup giden ultra mobil PC'lerden de bahsetmemek olmaz. Ultra mobil PC veya daha çok bilinen adıyla UMPC, 2006 yılında Microsoft, Intel ve Samsung'un Project Origami adını verdikleri bir proje sonucunda ortaya çıkan yeni bir PC anlayışı olarak duyuruldu. UMPC, temel olarak 8 inçten daha küçük ve minimum 840x480 çözünürlüğünde ekrana sahip, dokunmatik kullanımı destekleyen, Windows XP Tablet PC Edition'in özelleştirilmiş sürümüyle çalışan mini bilgisayarları tanımlamak için kullanılıyordu. Bu yeni formun duyurulmasından hemen sonra Samsung, Sony, Asus, OQO gibi şirketler ilk çalışan örnekleri sunmaya başladılar. Modellerin bazılarında dâhili klavye veya özel klavye-fare bağlantıları da yer alıyordu.

Ancak görünen o ki, bu fikir beklenildiği kadar ilgi görmedi. Sebebi de muhtemelen güzel görünümüne rağmen o kadar da kolay kullanılabilen cihazlar olmamaları. Fikrin ortaya çıkışının üzerinden dört yıla yakın bir zaman geçmesine rağmen şu an piyasada bulunabilen UMPC'lerin sayısı bir elin parmaklarından daha az. Çoğu kişi bu tasarım anlayışının çok yakında piyasadan silineceği görüşünde.

Bazı dizüstü bilgisayarlar zorlu dış koşullarla mücadele etmek üzere suya, çamura, sarsıntıya, aşırı sıcak ve soğuğa dayanıklı şekilde tasarlanıyorlar.

kelime işlemciye kadar her türlü gündelik uygulamayı gayet akıcı bir biçimde çalıştırabiliyordu. Üstelik bütün bunları 1 kilogramdan daha az bir ağırlığa sığdırmayı başarmasına rağmen sadece 399 dolarlık fiyat etiketine sahipti. Oysa bu ağırlıktaki güçlü bir dizüstü bilgisayar için binlerce dolar para ödemeniz gerekiyordu. Intel bile bu cihazı görür görmez "İşte geniş toplulukları bilgisayarla buluşturacak bir tasarım anlayışı" açıklamasını yapmaktan kendini alamadı. Gerçi sonradan da diğer sistemlerin satışını baltalamaması için netbook sınıfının pazar payını % 10'larda tutmak için çaba göstermekten geri durmadı.

Bir adaptör büyüklüğündeki Marvell Plug 3'ü fişe takarak ev otomasyonu, medikal verilerin takibi, dosya sunucusu gibi işlevler için kullanabiliyorsunuz.

Her çocuğa bir bilgisayar projesinin henüz kavram aşamasındaki 3. nesil örneklerinin de tablet biçiminde olacağı hayal ediliyor.

ler akla geliyor. Çoğu beraberinde isteğe bağlı 3G erişimi ve hatırı sayılır uzunlukta pil ömrü sunuyor. Bu arada teknolojik gelişim her ne kadar normal bilgisayarlardaki kadar hızlı olmasa da, bu sınıftaki cihazların yeteneklerini de et-

Ekranlardan birinin istenen fonksiyona uygun kullanılacak şekilde özelleşebildiği çift ekranlı ürünler yakın geleceğin gözdeleleri arasında yer alacak.

Bazı dizüstü bilgisayarlar, pil ömrü ve taşınabilirlikten ödün vermek pahasına çoğu masaüstü bilgisayarı kısındırarak özellikler ortaya koyuyorlar.

kiliyor. Örneğin piyasada 4 GB belleğe ve 320 GB sabit diske sahip, ekran boyu 12 inç yaklaşan, ağırlığı 1,5 kilogram civarında, Full HD video oynatabilen, yetmediyse üstüne üç boyutlu oyunları da çalıştırabilen netbook sınıfına dâhil örnekler görebilirsiniz.

Özetle, teknolojik gelişim devam ettikçe doğal olarak formlar da değişiyor. Kişisel bilgisayarlardaki çeşitliliğin farkına varmak için öyle geleceğe uzanmaya da gerek yok. Bugün bile piyasadaki seçenekler o kadar fazla ki, bu yazıda yer verebildiğimiz örnekler yer veremediklerimizin yanında deveye kulak kalır. Tabii tüm doğal süreçlerde olduğu gibi bunların da bazıları ayakta kalıyor, bazıları kabul göremeyip piyasadan siliniyor. Ama bu işin burada bitmeyeceği kesin. Düşünün ki yıl 2010 olmasına rağmen henüz şeffaf ve katlanabilir ekranlara giriş yapamadık, OLED'i yaygınlaştıramadık. Hele bunlar bir yaygınlaşsın, bambaşka türden bilgisayarların ve farklı kullanımlara yönelik senaryoların ortaya çıkacağından emin olabilirsiniz.

Bu noktada bizlerin üzerine düşen de belki sadece oturup beklemek değil, konu üzerinde düşünmek olmalı. Yeni nesil bilgisayarların veya kontrol arabirimlerinin nasıl olması gerektiği hakkında aklınıza gelen bir fikir varsa, belki gerçekten de bunu ilk düşünen sizsinizdir. Kim bilir?

Yeni nesil bazı bilgisayarlarda port genişliği inceligi sınırlandırıyor. Resimdeki bilgisayar bir VGA girişine sahip olmasaydı belki daha da incelebilirdi.

UMPC olarak adlandırılan bilgisayar sınıfı çok şey vaat etti, ama kullanışsızlığı nedeniyle tüketiciler arasında fazla kabul görmedi.

Asus'un kavramsal WaveFace tasarımı hayata geçebilmek için katlanabilir ve kıvrılabilir ekranlara ihtiyaç duyuyor.

Kaynaklar

<http://compreviews.about.com/cs/pchardwarebasics/a/aaWhatToBuy.htm>
<http://www.forbes.com/asap/2000/0821/087.html>
<http://www.xbitlabs.com/articles/other/display/ten-predictions-2010.html>
http://www.pcworld.com/article/186505/the_best_of_ces_2010.html
http://ces.cnet.com/8301-31045_1-10432595-269.html
 "The Best Tech Products of 2009", *Pc Magazine*, Aralık 2009
 Reviews, *Maximum PC*, Şubat 2010